

November 2025

In dit nummer:

Eeuwigheidszondag

Dankdag

Kerkproeverij

V & T-avond:
Leven en sterven

‘Kom es an!’-middag:
Muggenzifters

Eeuwigheidszondag

Vandaag noemen we de namen
van hen die hier bij ons hoorden,
proberen we uit te drukken
wat onzegbaar is in woorden.

Pijn om leegte en gemis,
om die hele kleine dingen
die je telkens tegenkomt.
Handenvol herinneringen.

Kostbaar leven van voorbij.
Groot gemis en diepe pijn,
maar ook rust omdat we weten
dat ze in Gods handen zijn.

Vandaag noemen we hun namen
in de warmte van het licht.
Licht dat sterker is dan donker.
Samen voor Gods aangezicht.

Marja

Eeuwig

Niet de eerste keer dat ik over dit begrip schrijf. Deed het eerder in 2012, 2016 en 2018. Zag ik in mijn verzamellijstje dat ik bijhoud over de onderwerpen in ons kerkblad. De teksten waren weg. Dus geen idee wat de inhoud was. Maar ik denk, als ik het al niet meer weet terwijl ik het schreef, dan hebt u er vast ook geen actieve herinnering meer aan. En anders, een beetje herhaling is nooit weg.

Eeuwig in ons taalgebruik is iets anders dan eeuwig in de filosofie of religie. 'Zij met haar eeuwige gepraat over haar kleinkinderen' bijvoorbeeld brengt een nogal negatieve boodschap over. Als een zanger smachtend zingt: 'Mijn liefde voor jou zal eeuwig duren' zal iemand vast denken: 'Nou ja, eeuwig, ik zie er wel een eind aan komen'.

Acht betekenissen voor het woord eeuwig vind ik. Waaronder *langdurig*. Denk aan 'het duurde een eeuwigheid voor ze klaar was met het gepruts met haar make-up'. Of *onsterfelijk makend*. Zoals in: hij kreeg de eeuwige roem. Of *permanent*. Zoals in: eeuwige sneeuw. (Nou ja, dat permanente is niet zo permanent meer zien we aan de smeltende gletsjers).

Op catechisatie leerden we dat eeuwig betekent *zonder begin en zonder eind*. Ik lees ook: eeuwig staat buiten de tijd. Waar wij vaak de neiging hebben eeuwig te scharen in het rijtje tijdsbegrippen als toen, nu, vroeger, later, lang, kort enzovoort is dat een verkeerde actie. Eeuwig is een begrip waar geen tijd bij komt kijken. We zijn het wel de betekenis gaan geven van lang, van heel lang, maar dat is niet wat het in de Bijbel en in de filosofie aanduidt.

Als ik verder zoek wordt het er niet gemakkelijker op. Een mijnheer Boëtijs, die leefde van rond 480 (sommigen denken 475) tot 524, filosofeerde er in zijn korte leven stevig op los en noemde eeuwigheid *het volledig gelijktijdige en volmaakte bezit van een onbegrensd leven*.

Ene Thomas van Aquino (1225 – 1274) vond dit nog niet genoeg en voegde eraan toe dat *eeuwigheid onveranderlijk* is. Kortom, eeuwigheid laat zich niet zien als een lineaire ontwikkeling waarop punten als momenten, tijdsmomenten, zijn aan te wijzen. Alles is er tegelijk, en op een volkomen onveranderlijke wijze. Bent u er nog? Ik geloof dat ik afhaak. Dit laat ik maar even zitten als voer voor psychologen zoals ze dat wel eens noemen. Oftewel, heel, heel, heel ingewikkeld.

Laten we van de filosofie overstappen naar de Bijbel. Ik pak de concordantie erbij. Een boek waarin alfabe-

tisch allerlei woorden gerangschikt zijn, met erachter de plaatsen waar ze voorkomen in de boeken van de Bijbel. De woorden eeuwig en eeuwigheid komen zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament tientallen keren voor. U zult ook kunnen bedenken in welke combinaties en verhalen. Eeuwig leven, een eeuwig verbond, eeuwige God.

Wat me opvalt is dat, met name in het boek Openbaringen, het vaak niet gaat over eeuwigheid, maar over eeuwigheden. Tenminste, in de NBG (Nederlands Bijbel Genootschap)vertaling van 1951. In de NBV (Nieuwe Bijbel Vertaling) van 2004 lees ik alle keren eeuwigheid. Ik pak de Bijbel in Gewone Taal erbij. Daar is heel wat gediscussieerd, denk ik. Geen eeuwigheden of eeuwigheid. Afwisselend staat er: altijd en eeuwig, eeuwig, altijd en overal, voor altijd, altijd dag en nacht, voor eeuwig, voor altijd en eeuwig. Bijzonder, want als ik de oorspronkelijk Griekse tekst erop nasla staat er altijd dezelfde uitdrukking, staan er dezelfde woorden: εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, in de Statenvertaling die nog steeds de meest betrouwbare vertaling genoemd wordt vertaald met *in alle eeuwigheid*.

Het zij zo. Ik ga er nog één keer voor zitten, met in mijn achterhoofd de datum 23 november, Eeuwigezondag. De zondag waarop we denken aan wie het afgelopen jaar uit onze gemeente overleden.

Ik lees dat in de Hebreeuwse tekst van de Bijbel eeuwig iets zegt als *met God verbonden*. Dan staat er een woord *olam* (עוֹלָם). God wordt ook wel de Eeuwige God *El olam* (עֵל עוֹלָם) genoemd. Dan wordt bedoeld dat God er altijd is, en altijd al was en er altijd zal zijn. En ook dat hij (zij?) altijd dezelfde is, onveranderlijk.

Ik denk dat dat is wat we voor ogen hebben op Eeuwigezondag. Dat we van God kwamen en bij hem hoorden, en dat dat voortduurt ook na de dood. Voor altijd en eeuwig, voor altijd en overal, altijd dag en nacht. Of hoe je dat ook maar verwoorden wil. En zoals zo mooi verwoord in Deuteronomium 33 vers 27 in de NBV: zijn armen dragen u voor eeuwig. Voor wie vertrouwd is met de NBG vertaling: onder u zijn eeuwige armen.

marja

Pastorpraat ds. Hinkamp

November. Ik blijf het altijd een bijzondere en ook wat verwarrende maand vinden.

Aan de ene kant zijn we net begonnen met het winterseizoen. Aan de andere kant sluit je tegelijk alweer een kerkelijk jaar af met de altijd, letterlijk en figuurlijke, memorabele kerkdienst met Eeuwigheidszondag. Ieder jaar voelt het voor mij een beetje als een overval dat je, nét als alles weer volop begint, al moet nadenken over afsluiten en het denken van de mensen van wie we afscheid moesten nemen.

Het is iets dat onlosmakelijk verbonden is met het werk als predikant: je moet constant (minstens!) één seizoen vooruitlopen op wat komt, terwijl je actief in de fase van de uitvoering zit van wat de maanden ervoor vaak al moest worden voorbereid.

Koren, uitnodigingen voor bijvoorbeeld Eeuwigheidszondag, de invulling van de AKZ-diensten, afspraken en aanslingeren van de publiciteit? Het kan echt niet wachten tot een weekje van tevoren!

Gelukkig is dat iets dat ik niet alleen hoef te doen. Alleen met de inzet van heel veel mensen, zoals de commissie Vorming & Toerusting, onze redactie van Op Weg, de voorbereidingsgroepen voor bijvoorbeeld de Kerkproeverij (of onze diaconale dienst met de diaconie!), door de contacten met kosters, beheerders (om maar een aantal groepen te noemen) is het mogelijk om alles goed op een rijtje en bij de tijd te houden.

Ook al geloven we in de kerk in de eeuwigheid: het is natuurlijk niet de bedoeling om achter de feiten aan te lopen! Dat niet alles tegelijk kan, mag duidelijk zijn. Maar in goed overleg is er heel veel mogelijk. En als er iets bij inschiet - en dat kan altijd gebeuren - laat het dan gewoon weten. Aan mij, contactpersonen, een kerkenraad (scriba), Dan kan er eigenlijk altijd wel een afspraak gemaakt worden.

Ondertussen heeft de herfst definitief zijn intrede gedaan. Dit jaar eigenlijk vrij geruisloos. In de tuin zijn de blaadjes geleidelijk begonnen te vallen. Paddenstoelen staken hun kopjes boven de bedauwde en vochtig geurende aarde.

De wintertijd is ingegaan, waardoor het duister 's avonds nog vroeger is ingevallen. Tijd om de verwarming misschien een graadje hoger te zetten en het binnenshuis gezellig te maken met wat sfeerlichtjes.

In de kerk rollen we deze maand, via de Eeuwigheidszondag, vervolgens alweer de adventstijd in! Zo snel gaat dat. En na de eerste pepernoten liggen de winkelschappen ondertussen (al lang) vol kerstbenodigdheden al dan niet 'onnodigheden'. Kort gezegd: de tijd vliegt weer voorbij.

Maar er zijn ook mensen voor wie de tijd, juist in deze periode, niet voorbijvliegt. Voor wie de tijd slechts traag voorbij lijkt te kruipen, mede door herinneringen die zich aan hen opdringen. Hen wens ik veel bemoediging in de 'donkere dagen' die al lang voor kerst beginnen.

Mocht dat van toepassing zijn en zou u wel een luis-terend oor of een bemoedigend steuntje in de rug kunnen gebruiken, neem dan rustig de vrijheid om dit aan te geven bij uw contactpersonen, aan mij of aan anderen. Ook dáár zijn we samen kerk voor!

Hartelijke groeten,
Hans Hinkamp

Jarigen

- 7 november Dhr. J.H. Beernink
Bilderdijkstraat 5
7131 NH Lichtenvoorde
87 jaar
- 14 november Dhr. W.G. Rutgers
Winterswijkseweg 39
7134 NC Vragender
82 jaar
- 18 november Dhr. W. Heuzinkveld
Broekboomstraat 6 B
7131 DW Lichtenvoorde
79 jaar
- 19 november Mevr. A.A.T. Hulleman-
van den Hout
Van Basten Batenburgstraat 17
7131 CC Lichtenvoorde
78 jaar
- 28 november Mevr. A.G. Wissink-van Lochem
Van Ostadestraat 17
7131 VB Lichtenvoorde
80 jaar
- 5 december Dhr. G.W. van Lochem
Hofesch 23
7131 TC Lichtenvoorde
85 jaar
- 8 december Mevr. W. Heuzinkveld-Mengerink
Switbertushof 27
7131 TA Lichtenvoorde
85 jaar
- Mevr. H.H. Mulder-Lubbers
Lievelderweg 16
7131 MC Lichtenvoorde
79 jaar

Wij wensen alle jarigen, met familie en vrienden, een gezellige en indien mogelijk gezonde verjaardag. Moge onze wens samengaan met Gods onmisbare zegen.

Een gebaar van medeleven vanuit de gemeente, in de vorm van een kaartje of telefoontje, zal zeker welkom zijn.

Bloemen vanuit de kerkdienst

- 28 sept De heer en mevrouw Kuijt-Gijsbers
Frans Halsstraat 10
- 5 okt De heer en mevrouw Schutten-Markvoort
Hillenstraat 1
- 12 okt De heer en mevrouw Hulshof-Vos
Bleekwal 1B
- 19 okt Mevrouw Braam
Kerkegaarden 1A, Borculo
- 26 okt De heer en mevrouw Van de Giessen-Baars
Carel Looierstraat 3

Giften

We mochten in de afgelopen tijd een drietal giften ontvangen en wel:

- via Trudy de Jongh € 20,- voor bloemen vanuit de kerk;
- via Truus de Bruijn € 10,-, eveneens voor bloemen vanuit de kerk;
- via ds. Hinkamp € 50,- voor algemeen kerkenwerk.

Hartelijk dank hiervoor.

In memoriam Henk Bannink

Vrijdag 10 oktober namen we, in een dankdienst voor zijn leven, afscheid van Henk Bannink.

Henk Bannink werd 77 jaar. Hij werd geboren in Ruurlo, in een gezin met drie zonen. Na de basisschool hield het voor hem op. Maar er school meer in hem dan soms gedacht werd. En als hij iets wilde weten dan was Google zijn beste vriend.

Henk was geen groot prater. Stotteren vormde een hindernis. Maar dat betekende niet dat hij er niet op uit ging. Nadat hij Miets Heuzinkveld leerde kennen veranderde zijn leven: de twee waren zielsverwanten. In 1973 traden ze in het huwelijk. Het betekende wel dat hij moest stoppen met motorcrossen en dat was, zo werd gefluisterd, misschien niet onverstandig.

Toen dochter Fabianne geboren werd brak er een nieuwe levensfase aan. Als vader was hij niet altijd even toegankelijk maar naarmate de tijd verstreek, en zeker de afgelopen jaren, werd hij meer open, wist hij te relativeren en durfde hij zijn gevoel en waardering te tonen voor wie hem dierbaar waren. Als opa was het geen nadrukkelijk aanwezige opa. Maar hij wilde er wel bij zijn als er iets bijzonders was, zoals bij zwemdiploma's of bij volleybalwedstrijden.

Dertig jaar werkte Henk als wever bij Brink en Campman in Lichtenvoorde.

De jaren van zorgen om de gezondheid van zijn vrouw trokken een zware wissel op hem. Na haar overlijden voelde het leven voor hem leeg. Gevraagd naar de oorzaak van zijn overlijden zou je kunnen zeggen: hartzeer, levensverdriet, levenspijn. Vanwege het verdriet kon hij geen hap meer door de keel krijgen. En in de laatste fase wilde hij dat ook niet meer. Soms was voor Henk Bannink het glas eerder halfleeg dan halfvol. Zondag 5 oktober was het leeg, op.

In de overdenking klonken de troostende woorden van Jezus: 'Kom allen bij Mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, Ik zal jullie rust geven'. Dat Fabianne (en Michel), de kleinkinderen (en aanhanger) troost mogen vinden in goede herinneringen en in de belofte van Gods eeuwige trouw.

Ds. Hans Hinkamp

Eeuwigheidszondag

*Heer, herinner U de namen
van hen die geschapen zijn
en weer tot hun Schepper kwamen
met hun vreugde en hun pijn.
Elke naam gaf U het leven,
wonder in de moederschoot.
Dank voor wat U heeft gegeven,
wie U bent als reisgenoot.*

*Heer, wij denken aan de namen
die nog wonen in ons hart.
Voorheen was het leven samen,
maar de dood houdt ons apart.
Ieder leven had zijn waarde,
elk bestaan zijn eigen zin.
Nu als graan gezaaid in aarde,
slapend tot een nieuw begin.*

*Heer, herinner onze namen,
geef ons troost in elk gemis.
Want wij blijven erfgenamen
van een teer gedachtenis.
Blijf vol liefde voor ons kiezen,
wees nabij in eenzaamheid.
Namen moeten wij verliezen,
maar U blijft een eeuwigheid.*

Gea van Drie-van Ravenhorst,
Bron: gedichtensite.nl

Voorbede

Bij de kerkdiensten is het mogelijk om aandacht te vragen voor zaken die u persoonlijk raken. De voorganger zal hier dan zo mogelijk bij de voorbeden aandacht aan schenken.

Bij de ingang van de kerk (onder de toren) liggen pen en papier om een voorbede op te schrijven. U kunt deze in het daarvoor bestemde bakje te leggen. U kunt uw verzoek tot voorbede ook thuis opschrijven en meenemen naar de kerk of doorgegeven via e-mail: voorbede@pkn-lichtenvoorde.nl

Kerkenraadsvergadering van 24 september 2025

Diaconie

Voor een gezamenlijk project in het najaar (november) voor mensen die net *buiten* de voedselbank vallen, is er geen tot weinig goede medewerking. Er volgt nog een gesprek met de gemeente Oost Gelre.

De diaconie richt zich op Lichtenvoorde en de eigen kerkdorpen.

De jaarlijkse actie voor de voedselbank samen met de KBO is voorbereid. Vanaf 1 oktober staan er kratten in de Johanneshof om uw artikelen voor de voedselbank in te doen. De afsluiting van deze actie vindt plaats in de kerkdienst van 9 november. Ook met Dankdag op 5 november zal er na de kerkdienst middels een presentatie aandacht zijn voor de voedselbank.

Kerkrentmeesters

De restauratie van de torenspits is afgerond. De haan is teruggeplaatst. De gehouden actie voor een bijdrage heeft ca € 1100,- opgeleverd. Uit de personen die een bijdrage hebben gegeven is Bea Ton uitgeloot om de haan weer terug te plaatsen.

De Johanneshof is inmiddels voorzien van ledverlichting. Dit levert een aanzienlijke besparing op de stroomkosten op. In de kerk is een deel vervangen door ledverlichting. De rest volgt, met name de kroonluchters.

Geert Anne Bijker en Erik Wamelink zijn herbenoemd in de commissie Vredenhof. Herbenoeming is voor 4 jaar.

Het slagwerk in de toren doet het niet. Er wordt aan gewerkt.

Vacatures

Aftredend zijn Hans Tornij, Karin Wibier, Ab Twigt en Rinus te Kronnie. Hans Tornij gaat door, Ab Twigt ook, maar dit geldt voor 1 jaar. Karin Wibier en Rinus te Kronnie stoppen.

Voor Karin Wibier is Bert Baarsma bereid gevonden diaken te worden.

De komende vacature van de scriba, de heer Rinus te Kronnie, heeft nog geen gegadigde opgeleverd. Een scriba is kerkordelijk vereist. Dus een opvolger is dringend gewenst.

Bent u beschikbaar of weet u iemand, graag een berichtje aan de scriba.

Beheer Johanneshof

Op 20 oktober maken we de Johanneshof en ook de kerk met een groep vrijwilligers extra schoon.

Onder leiding van Carelien Lensink is een groep vrijwilligers gestart met de voorbereidingen van de kerstversiering in de hele kerk.

Bij de kerkdiensten

De doorlaatbewijzen voor vrije (onbetaalde) doorgang van onze kerkgangers die van buiten de kern van Lichtenvoorde komen voor de kerkdienst op de dag van het bloemencorso (14 september), hebben gefunctioneerd.

Naast de afsluiting van het project voor de voedselbank is er op 9 november weer een kerkproeverij. Nadere informatie elders in dit blad.

Beamer en scherm in de kerk zijn iets hoger geplaatst zodat er ook in geval van een koor op het podium voor de mensen in de kerk een goed beeld is.

Regionaal overleg gezamenlijke kerkenraden

Er heeft weer overleg met Bredevoort plaatsgevonden. Het opzetten van een gezamenlijk kerkelijk bureau is besproken, samen met iemand van de landelijke kerk. Op 28 oktober staat een volgend overleg in de agenda. Een aansluiting bij Aalten of Winterswijk kan waar nodig in overweging worden genomen.

Een taakgroep van 4 personen gaat aan de slag om een aantal gedachten en mogelijkheden uit te werken. Deelnemers zijn Willie Geessink, Hans Tornij, Erica Attema en Anke Schotman. Voorop staat behoud eigen identiteit en eigen kerkdiensten. De kerkenraad stemt hiermee in en wacht de voorstellen af.

Hebt u vragen naar aanleiding van de verslagen van de kerkenraadsvergadering? U kunt altijd contact opnemen met de scriba of een ander lid van de kerkenraad.

Namens de kerkenraad,
Flip de Bruijn, notulist

Deurcollectes in de komende weken

2 november: kerk-tv

5 november: cantorij

9 november: onkosten AKZ-dienst

Deze dienst staat in het teken van het thema van de kerkproeverij 'Dat smaakt naar meer'.

16 november: eigen project diaconie

Deze collecte is bestemd voor de Stichting Present Oost Gelre.

De Stichting Present wil een brug slaan tussen mensen die iets hebben te bieden en mensen die daarmee geholpen kunnen worden. Zij willen een beweging op gang brengen in Nederland waarbij steeds meer mensen het vanzelfsprekend vinden om naar elkaar om te zien.

23 november: KIA, binnenlands diaconaat

Pastoraat, een wezenlijk onderdeel van ons kerk-zijn, is meeleven met elkaar, aandacht en zorg geven aan de ander. Zowel aan mensen binnen als buiten de kerk. Bij momenten van rouw en gedachtenis biedt de kerk ruimte aan gemeenteleden, maar ook aan wijk- en dorpsbewoners, om stil te staan bij hun verdriet. Dan wordt de kerk een vindplaats van geloof, hoop en liefde.

De Protestantse Kerk ondersteunt allerlei vormen van pastoraat, zoals bij de scheepvaart, in gevangenissen of bij studenten.

30 november: onkosten energie

7 december: KIA, zending

Na de genocide van 1994 in Rwanda startte Mama Rose Mwana Ukundwa (Geliefd Kind), een opvangcentrum voor weeskinderen. Tegenwoordig begeleidt de organisatie ieder jaar 1300 kinderen en hun verzorgers, die te maken hebben met hiv of andere beperking.

Kwetsbare kinderen een veilig thuis bieden. Kinderen worden thuis bezocht, krijgen hulp op school. Verzorgers ontvangen steun met goed voedsel, inkomen en een zorgverzekering. Via sport en spel leren kinderen

omgaan met hun ziekte. Want ook als je met hiv besmet bent, ben je geliefd en heb je een toekomst.

Ondersteuning goede doelen

De diaconie steunt elk jaar verschillende goede doelen in Nederland en het buitenland.

De afgelopen maand hebben we het volgende doel ondersteund:

- Stichting Komma – Laat ouders voortleven

Namens de diaconie,
Hans Tornij en Ina Hulshof

De diaconie wil graag waar het noodzakelijk is hulp bieden. Laat ons weten als u of iemand in uw omgeving hulp nodig heeft. Dit kan via een diaken, via de mail diaconie@pkn-lichtenvoorde.nl of telefonisch via 0544-37 96 91.

Nieuws uit de Johanneshof

Aanbieding religieuze boeken

In een kast in de Ni'je Wehmerhof staat een groot aantal religieuze boeken. Er is niemand die er gebruik van maakt. De boeken zijn indertijd, voor zover bekend, bijeengebracht door lezers van de Bijbelkring. Deze kring is reeds geruime tijd niet meer actief. Mochten boeken op naam staan dan benaderen we eerst waar mogelijk de eigenaren of deze hun boeken terug willen. De kerkenraad heeft ermee ingestemd om de boeken die niet terug hoeven en de overige boeken gratis aan te bieden aan onze gemeenteleden.

Heeft u interesse, dan kunt u tussen deze boeken kijken. De boeken hebben we in dozen gedaan met de titel naar boven. U kunt kijken op zondag bij het koffie drinken na de dienst of op woensdagmorgen tijdens de inloop van 9.30-11.30 uur. Ook bij andere toegankelijke gelegenheden zoals de 'Kom es an!'-middagen of avonden van Vorming en Toerusting is er die mogelijkheid. De boeken staan in de grote zaal.

Boeken die eind december niet zijn meegenomen brengen we naar de kringloop of een andere goede bestemming.

Namens beheerdergroep Johanneshof,
Flip de Bruijn

Kerkdienst op Dankdag

Het is een mooie traditie in onze kerk: het vieren van Biddag en Dankdag, in de vorm van een kort avondgebed.

Woensdag 5 november is om 19.30 uur onze kerkdienst in het kader van de Dankdag (voor gewas en arbeid).

In deze dienst is er ook weer gelegenheid om zelf een lichtje aan te steken in een persoonlijk lichtgebed, hetzij uit dankbaarheid of vanwege de zorgen of nood in onze wereld, dichtbij of verder weg.

Na afloop is er in de Johanneshof een avond met tekst en uitleg over de Voedselbank.

Bij eeuwigheidszondag

*Onze namen staan geschreven
in de holte van Uw hand
als een teken dat ons leven
in U, Heer, is ingeplant.
Steeds als Gij uw handen opent
zien uw ogen ons weer aan
en gedenkt Gij uw belofte:
een volkomen nieuw bestaan.*

Bron onbekend

Kerkproeverij 'Dat smaakt naar meer!'

Het is een begrip dat over is komen waaien vanuit Engeland: de Kerkproeverij. Kerkproeverij is gebaseerd op het Engelse *Back to Church Sunday*.

Voor steeds meer mensen is, helaas, de kerk onbekend terrein geworden. De kerkproeverij is een prachtig concept om mensen te laten proeven van wat er in de kerk gebeurt en hoe dat nu gaat. Het thema is, geheel in stijl: 'Dat smaakt naar meer!'

Aan de hand van vier thema's laten we deze zondag iedereen proeven van 'onze kerk'.

Wat koffie, brood, fruit en noten met de kerk te maken hebben? Kom daarvoor naar de kerk! Bovendien staat na afloop de koffie klaar, met eigenhandig gebakken lekkers!

Muzikaal zit het ook wel goed. Met de zang van klein-koor *Second Edition* is kwaliteit en een afwisselend repertoire verzekerd!

Kerkproeverij – Johanneskerk Lichtenvoorde

 Zondag 9 november – 10.00 uur

 Rentenierstraat, Lichtenvoorde

Kom proeven van geloof, muziek en ontmoeting. Geen verplichtingen. Gewoon een frisse kennismaking met de kerk van vandaag.

Iedereen welkom – schuif aan en proef mee!

P.S. in de Johanneshof liggen folders klaar om mee te nemen om anderen, vrienden, burens, bekenden een keertje uit te nodigen.

Kom es an!

Let op de 'Kom es an!'-middag van 17 november

Deze middag zullen niet de babbeltrucs van wereldse oplichters maar Bijbelse uitdrukkingen het thema vormen. De babbeltrucs komen in maart 2026 aan de beurt.

De Bijbel is een rijke bron van spreekwoorden en gezegden die we nog dagelijks, nou ja, bijna dagelijks, gebruiken, zowel gelovigen als niet-gelovigen. Op, letterlijk en figuurlijk, speelse wijze nemen oud onderwijzer Wim Rutgers en ds. Hans Hinkamp ons mee in zowel betekenis als de achtergrond van bekenden en onbekende uitdrukkingen uit de Bijbel.

Kom es an in de Johanneshof op maandagmiddag 17 november. De middag begint om 14.30 uur.

Toegang gratis. Consumpties voor eigen rekening. Een vrije gift is welkom.

V & T

Activiteiten

Een bijzondere avond in de Johanneshof

Op donderdag 20 november a.s. zal ds. Akke Fokje Stienstra een niet alledaags onderwerp behandelen, nl. leven en sterven. Geïnteresseerden worden door de Commissie Vorming en Toerusting van harte uitgenodigd deze avond bij te wonen.

'Leven en sterven lijken vaak twee verschillende thema's. Althans zo willen wij het graag zien. Wij praten niet gemakkelijk over de dood of het sterven, ook al worden we daartoe veelvuldig opgeroepen in deze tijd. Tijdens deze bijeenkomst staan we erbij stil hoe leven en sterven zich tot elkaar verhouden. En hoe we daarover samen in gesprek kunnen komen. Met name als het sterven van jezelf of een naaste naderbij komt. Immers, als je weet dat je gaat sterven kan dit je perspectief op leven en dood beïnvloeden. Dit gebeurt zowel bij degene die komt te overlijden als bij de naaste(n).

In mijn ontmoetingen met mensen tijdens mijn werk in het ziekenhuis en bij mensen thuis, kwam dit vaak ter sprake. Gevoelens, soms tegenstrijdige, kwamen naar boven. Hoe ga je daarmee om? En hoe blijf je met elkaar in gesprek als de ander anders met vragen rondom leven en dood omgaat? De een wil bij voorbeeld graag alles van tevoren regelen en de ander denkt dat als je dat doet, je het moment van sterven dichterbij haalt.

Daarnaast komen vragen aan de orde als: Wat is steunend en wat niet? Wat kunnen rituelen en symbolen betekenen? En hoe verweef je een verlies met leven dat verder gaat?

Vanzelfsprekend is er genoeg ruimte om eigen ervaringen en vragen in te brengen.'

Akke Fokje Stienstra is geestelijk verzorger bij de organisatie *Willem, hart voor levensvragen*. Daarvoor was ze geestelijk verzorger bij ZGT en predikant in Bredevoort.

De avond begint om 20.00 uur. Toegang gratis. Een vrije gift wordt op prijs gesteld. Consumpties zijn voor eigen rekening.

Nadere informatie:

Sjors Tamminga, telefoon 0544-37 27 52, e-mail: sjors.tamminga@kpnmail.nl

Gebed van de maand

In deze rubriek altijd een bijzonder gebed. Deze keer een gebed in het kader van de Eeuwigheidszondag. Het is altijd een memorabel moment om in de kerk stil te staan bij mensen die ons dierbaar zijn en van wie we afscheid moesten nemen, korter of langer gelden. Op de website 'Petrus', van de landelijke protestantse kerk, staat het volgende gebed:

God van leven, van licht,
als wij de namen noemen
van onze dierbare gestorvenen
horen wij hun stem en zien wij het voor ogen:
zijn vertrouwde blik, haar karakteristieke gebaar,
hun kleine dagelijkse rituelen,
we bewaren ze als kostbare schat.

Als we hun namen noemen
staan we erbij stil wie we voor elkaar mochten zijn,
wat we deelden aan vreugde en ook aan gemis.
Hoe we elkaar tot steun waren
en wat is blijven liggen,
wat we liever anders hadden gezien of gedaan.
God, wij bidden om vrede met wat is en is geweest,
om vindingrijkheid als die vrede iets van ons vraagt.

Als we de namen noemen
van onze dierbare gestorvenen
beseffen we hoe kostbaar het is:
de dagen van ons leven
die we delen onder de zon én in de schaduw.
Voor wie het rauw van verdriet
voelt als een open wond,
bidden wij om zachtheid en om geduld,
om liefdevolle zorg van anderen om hun gemis heen.

Mensen van de dag zijn we,
kostbaar en kwetsbaar,
zo gaan we
samen met anderen aan de hand onze weg.
Wij bidden om uw zegen,
dat we elkaar behoeden en helpen leven met wat is.
Sterk in ons het vertrouwen,
voed onze veerkracht,
dat wij de liefde voor het leven bewaren.
Neem ons bij de hand, keer ons ten goede,
keer ons ten leven.
Amen.

Ds. Marleen Kool

Troost

Hoe reageer je als jou wat ergs overkomt? Wat troost jou? Hoe blijf je overeind? De Belgische psychiater Dirk de Wachter, die zelf ernstig ziek is, schreef hierover een boekje 'Vertrouwen'. Het boekje bevat 'gewone woorden', zoals in de bijtitel staat vermeld. Daardoor en omdat hij vanuit zijn eigen persoonlijke ervaringen schrijft, spreekt het boekje aan.

Ons menselijk leven beweegt zich onvoorspelbaar voort. Met wat geluk blijft de weg redelijk begaanbaar en vliegen we niet uit de bocht. We proberen aan die kant van het leven te blijven waar de zon schijnt, de warmte ons koestert en het leven ons toelicht. Maar soms raken we aan die andere kant verzeild, waar het donker is, koud, waar de gaten in de weg ons verhinderen om nog vooruit te komen.

Het overkwam Dirk de Wachter. Van het ene op het andere moment werd hij ernstig en ongeneeslijk ziek. 'Verdrietdokter' werd hij wel genoemd, omdat hij door zijn werk als psychiater van grote betekenis is geweest voor veel mensen in moeilijke omstandigheden. Nu was hij niet langer hulpverlener, maar was hij zelf afhankelijk geworden van de hulp van anderen. Wie of wat zou hem troosten?

Wat hem overkomt, overkomt vele anderen. Plotse-ling ziet je leven er geheel anders uit. Je wordt ge-leeft. Je bevindt je in een sneltrein van allerlei medi-sche onderzoeken en trajecten en nergens staat de trein even stil. Je krijgt nauwelijks of niet de tijd om een beetje op adem te komen. Een operatie en be-handelingen volgen. Van een zorgeloos mens veran-der je in iemand die beheerst wordt door grote zor-gen. Na een behandeling kun je je diep ellendig en lichamelijk zeer beroerd voelen. Pijn, misselijkheid, verdriet, boosheid, je wordt overvallen door gevoe-lens en emoties.

Wat De Wachter heeft meegemaakt, deed hem na-denken over die vraag: Wat helpt er? Wie helpt er? Ondanks zijn ernstige ziekte en zijn lichamelijk ellen-dige situatie, donderde hij (zoals hij het zelf uitdrukt) niet naar beneden. Het waren zijn geliefden die hem vasthielden. Het was die diepmenselijke ervaring dat hij gedragen werd door mensen om hem heen waar-door hij overeind bleef.

Mooi is hoe hij beschrijft hoe in één van zijn slapeloze nachten in het ziekenhuis een 'poetsvrouw' zijn ka-mer binnenkomt. 'Mag ik even met u spreken? Heeft u even tijd voor mij?' vroeg hij haar. Er ontstond een gesprek, iemand sprak met hem, gewone woorden. Maar die woorden brachten een rust over hem. Wat hij op dat moment nodig had, was een menselijke blik, iemand die hem zag en paar woorden met hem wisselde. Hij had gewoon iemand nodig die er even voor hem was.

Niemand kan alleen zo'n ernstige ziekte of situatie aan. Ook al ben je een mens die zich heel goed alleen kan redden, die dagenlang zonder gezelschap kan zijn. Nu heb je iemand nodig. In zulke diepe ellende kun je niet alleen blijven.

Toen De Wachter na een nachtmerrie, door zware pijnstillers ontstaan, wakker werd, was daar de ver-pleegkundige. Haar blik was genoeg om rustig te worden en om in het hier en nu terug te keren. Het was de blik van de ander die troostte.

Vriendelijkheid, meelevendheid, dat is waar het om-gaat. Vriendelijkheid heeft volgens De Wachter te maken met wat een Franse filosoof schreef over het 'kleine goede'. Voor Emmanuel Levinas bestond het kleine goede uit een hand op een schouder, een goed gezegd woord, een glim-lach, iets klein menselijks. Het lijkt niets voor te stellen, maar voor de mens die het moeilijk heeft, is het van onschat-bare waarde. Het is zo wezenlijk voor het men-selijk bestaan. Het kleine goede is wat overblijft als alles om je heen instort en er alleen nog de mense-lijkheid is van de andere mens naast jou.

Bij zijn studenten dringt de Wachter er ook op aan om vriendelijk te zijn. Het is niet voor niets dat men-sen een psychiater opzoeken, mensen zitten in ellen-de. Het minste dat je voor hen kunt doen, is vriende-lijk zijn. Dat kan zoveel betekenen voor de ander. Toen hij aan een verpleegkundige vroeg waarom hij zo aardig was, was zijn antwoord: 'U bent het ook'. Vriendelijkheid roept vriendelijkheid op. De vriende-lijkheid van de ander kan het verschil uitmaken van dag en nacht.

Wat troost je? Wat helpt je? Wanneer ziekte je over-komt, je geraakt wordt door de dood van een gelief-de, dan heb je de ander nodig. In enkele woorden is dat de basis van ons mens-zijn: de nabijheid van de ander, een hand die ons aanraakt, een enkel woord gesproken, de blik van de ander. Dat is van grote en niet te overschatten waarde.

Ds. Freerk Hovinga

Taakgroep Lichtenvoorde – Herold

**39 jaar
verbonden in
geloof en
vriendschap**

Van donderdag 18 t/m zondag 21 september jl. hebben we als taakgroep Lichtenvoorde-Herold weer een bezoek gebracht aan onze partnergemeente Herold in het Ertsgebergte. De groep bestond deze keer uit 9 personen.

Zoals bij elk bezoek was er ook nu weer een warme en persoonlijke ontvangst in het gemeentecentrum, natuurlijk onder het genot van *Kaffee und Kuchen*. De avond werd, al dan niet gezamenlijk, doorgebracht bij de gastgezinnen.

Vrijdag stond er een bezoek gepland aan de stad Plauen. Plauen werd beroemd om zijn kantwerk, de *Plauener Spitze*. De textielindustrie heeft een eeuwenlange traditie en de stad maakte vooral in de 19^e eeuw een enorme bloeitijd door. Machinaal geborduurd kantwerk werd wereldberoemd.

In Plauen brachten wij een bezoek aan de *Fabrik der Fäden* waar we kennis maakten met de geschiedenis van de Vogtland-textielindustrie.

Na het middageten brachten we een bezoek aan de *Johanniskirche* in de stad. Tijdens ons bezoek in deze kerk kwamen we ook in contact met een groep jongeren. Zij waren bezig met een driedaagse wandeltocht langs verschillende kerken in de omgeving. Een mooi initiatief en erg interessant.

Het bezoek aan Plauen werd afgesloten met een bezoek aan de *Weberhäuser*. We kregen hier uitleg en een rondleiding. Deze huisjes stammen uit de 17^e eeuw en werden bewoond door leerlooiers en stofververs. Tegenwoordig worden deze huisjes gebruikt door verschillende kunstenaars.

Vrijdagavond was er, na een gezamenlijke maaltijd, een gezellig samenzijn in het gemeentecentrum. We maakten kennis met de nieuwe predikant, ds. Gilbert Peikert.

Naar aanleiding van de Bijbelspreuk 'Want het ontcomene, dat overgebleven is van het huis van Juda, zal wederom nederwaarts wortelen, en zal opwaarts vrucht dragen' (2 Koningen 19: 30) kwamen we met elkaar in gesprek.

De zaterdagmorgen was vrij en kon iedereen naar eigen inzicht invullen. Zaterdagmiddag brachten we een bezoek aan het *Bürgerparkfest*

(burgerparkfeest). Naast verschillende optredens, onder andere door de kinderen van het kinderdagverblijf, waren er ook leuke gesprekken met de inwoners van Herold.

De zaterdag werd afgesloten met de '*Herlder Dorf-ohmd*'. Naast sketches werd er aandacht besteed aan het thema schoolfeesten. Ook was er aandacht aan een link van de kerk in Herold met Nederland. Het ging hier om ds. Schneider, die tijdens de Tweede Wereldoorlog boven Nederland werd neergeschoten en in het ziekenhuis van Delft werd verzorgd. De avond werd afgesloten met een voordracht van ds. Peikert met als thema '*Vergebung statt Kanonenkugeln*' (vergeving in plaats van kanonskogels).

Op zondagmorgen was er de kerkdienst in het kader van het *Kirchweihfest* (kerkwijdingsfeest, een Duits kerkelijk feest ter herdenking van de inwijding van de kerk). De muziek in de kerk werd naast het kerkorgel verzorgd door een koperensemble.

Namens onze kerk en de taakgroep hebben we een groetwoord voorgelezen.

Na afloop van de kerkdienst was er natuurlijk weer koffie met gebak en belegde broodjes. Daarna moest er helaas weer afscheid genomen en de reis huiswaarts aanvaard worden.

Op verzoek van onze vrienden uit Herold zal het bezoek in 2026 aan Lichtenvoorde plaatsvinden in het bloemencorsoweekend, namelijk van vrijdag 11 t/m maandag 14 september 2026.

We kunnen weer terugkijken op een geweldig weekend met veel hoogtepunten en gesprekken, zowel privé als in de groep.

In 2026 vieren we 40 jaar contacten met onze partnergemeente Herold. Zowel in Lichtenvoorde als in Herold is de intentie om de contacten voort te zetten. Heeft u interesse in onze taakgroep en/of wilt u meedoen in de activiteiten neem dan eens contact op met één van de leden van de taakgroep.

Namens de taakgroep,
Hans Tornij

PKN solidariteitskas 2025

In mei jl. hebben wij u het verzoek voor uw jaarlijkse bijdrage ad € 10,- per lid ten behoeve van de Solidariteitskas toegezonden. Hiervan is de helft voor onze eigen gemeente en de helft voor de Solidariteitskas van de landelijke PKN.

In de informatiebrief was de betaalmogelijkheid en bankrekening ook vermeld. Velen van u hebben inmiddels al betaald. Hartelijk dank als u daar ook bij hoort. U kunt dan dit stukje verder overslaan.

Wij doen echter een beroep op u die daar nog niet aan toe gekomen bent en vragen u vriendelijk doch dringend op korte termijn alsnog uw bijdrage over te boeken.

Mocht u de brief met bijlagen niet meer kunnen vinden, geen nood. U kunt uw Solidariteitskasbijdrage ook gewoon per internetbankieren overboeken naar bankrekening NL15 RABO 0373 7245 86, onder vermelding van Solidariteitskas.

Alvast hartelijk dank.

Reminder Kerkbalans 2025

Als u dit leest zijn we inmiddels kort bij de datum van eind oktober of begin november en dan vragen wij ook nog graag even uw aandacht voor Kerkbalans 2025.

Als u destijds de incassomachtiging hebt ingevuld en ondertekend en ingeleverd hebt, dan hoeft u niets te doen en ook als u zelf steeds op tijd betaalt of reeds betaald hebt. Prima!

Weet u dat zo niet meer, kijkt u het dan alstublieft even na. Wij hopen en verwachten uw Kerkbalansbijdrage 2025 toch graag ook nog in 2025 te ontvangen op bankrekening NL84 RABO 0336 1154 74.

Ook hiervoor bij voorbaat hartelijk dank.

Namens het college van kerkrentmeesters,
Frits van Lochem, secretaris/penningmeester

Geleuf 't no maor - Biddag en Dankdag

Biddag en Dankdag wordn vrogger beschouwd as ne halven zondag, 's mons naor de karke en wieters deden de leu 't haeneg an.

Da's verleden tied, want bi-jnao iederene batert noo maor vedan op den tweeden woensdag van meert. Ik betrappen d' r mien ok op da'k d'r zelf an met doo, want ik was nog lange bezig in't bos um de kaore vol te kriegien met brandholt. Nao half meert mag d'r immers neet meer holt dale-ezaagd worden umdat dan 't breudseizoen veur de veugele begunt. Ton plotseling de karkklokke van Brevoort begon te loeën schot 't mien te binnen: 't is jo veduld Biddag. Raps naor huus hen en ander tuug an. t Was allemaole op de klippe en bi-j de Joriskarke ston kosten Jan Naoves mien nog op te wachten. Volgens um kon ik d'r nog wal bi-j in.

Disse kere praeken Marieke Andela-Hofstede in Brevoort en ze veel drek met de deure in huus, deur zich af te vraogen of de boern nog wal vreugde en voldoening belaeven in eur wark in disse onzekere tieden. D'r kump inderdaod ommundeg völle op de boeren af an wet- en regelgeving, verplichtingen en betuttelingen. 't Geet völs te wiet um ze hier allemaole te beneumen, want dan komme wi-j pagina's te kort en bovendien: daor is Op Weg ok neet veur bedoeld.

heurt op landbouwgrond, maor ok dat mot minder van 'Brussel'.

Stikstof en fosfaat wordt deur de publieke opinie vake beschouwd as verderflek gif. Maor ze onderschat de weerde d'r van. Zonder stikstof zal en kan d'r helemals niks meer greujen. Veeartsen loopt zich al jaorn de bene uut 't lief umdat overal bi-j boern de melkkoone teggen de vlakke slaot, umdat ze 'n groot fosforgebrek hebt. Wat zeker neet helpt an de gemoedstoestand van de boer is 't misleidende en misselek makende reclamespotjen van Wakker Dier. Zoiets mot toch verbaone wordn.

Marieke had op Biddag wal 'n punt, want d'r emigreert neet veur niks völle boeren wel hier klem zit en eur heil zeukt in 'n land vake wiet weg. Maor wat völle slimmer is, en haost neet veur te stellen is, dat iedere dree waeke ne boer de hand an zichzelf slöt. Wanhopege boeren dee dat as enege uutweg zeet. Dat geet ow deur marg en been. En dan is er ok nog veur de meeste boeren de druk van ne duftegen hypotheek den eur zwaor op de mage lig. Maor is 't noo onder de boernstand alleneg maor kommer en kwel? Wanneer i-j 't bovvenstaonde maor zovölle meugelek van ow af könt zetten en los könt laoten, en wanneer i-j een paar kundige adviseurs hebt veur raad en daod, is 't meugelek um in dissen jungle te overlaeven.

Boern veult zich vake 'de kop van Jut' Van alles is d'r bliekbaor te völle, want de veestapel mot trugge. Maor d'r wordt vergetten dat de veestapel al jaorn krump en 't antal boern krump des te harder. Mest

Op startzondag was d'r in Brevoort andacht veur de boern in woord en gebed en dat veult goed a'j weet dat boern d'r neet allene veur staot. Boer wezen en blieven is passie. 't Zit in owwe genen.

I-j staot 'r met op en i-j gaot 'r met naor bedde, zeuven dagen in de wekke en ok vake 's nachts wanneer d'r ne koo mot kalven. Ne koo is 'n prachteg mooi anhankelek, maor ok afhankelik dier. Laatst hebbe wi-j afscheid motten nemmen van miene lievelingskoo, Debbie, un prachtdier. Ik heb vief-tien jaor lang völle plezier an eur belaeft. Maor nao al dee jaorn trouwe dienst kreeg ze 'n gezwel en was eur geer (uier) versletten. 'k Heb al jaorn ne grote foto van disse 'honderd-duuzend-liter'-koo boven mien bedde hangen en heb bi-j eur afscheid 'n paar träöntjes motten laoten. Maor good, d'r is gehakt van eur eemaakt en dat deur de worste edraejd. Is ze toch nog good terechte komne.

Ik kan ok enorm genieten van de maisoogst. Begin september ging bi-j ons de mais d'r af en bi-j 't hak-selen van elk perceel kwammen d'r honderden zangvöggele los. Ze könt zich daor mooi verstoppen teggen de roofvöggele. Mais is 'n prachtgewas, 't göf dekking en voedsel, ok an grof en klein wild. Veur de natuur zol 't good waen at 'Brussel' de maisteler verplicht um 'n tiende deel van de mais te laoten staon, wal teggen ne hele goeien vergoeding natuurlek.

Op 5 november is 't Dankdag veur Gewas en Arbeid en boern doot den arbeid intensief met de natuur. 't Göf altied nog genog voldoening en d'r is nog heel völle um bli-j en dankbaor veur te waen.

En dat neet alleneg op Dankdag!

Bram te Paske

Begraafplaats 'Vredenhof'

In de septembernummer van Op Weg hebt u kennis kunnen nemen van het jaarverslag over 2024 van de Commissie van Beheer 'Vredenhof'.

Daaruit blijkt dat de opbrengst via de vrijwillige bijdrageregeling voor het onderhoud van de begraafplaats nagenoeg gelijk is aan het bedrag van het jaar daarvoor. Het afgelopen jaar werd namelijk een bedrag van € 3.955,- ontvangen. Alle gevers dank daarvoor! Mede door die bijdrage kan de begraafplaats goed worden onderhouden en gezien de reacties zijn de bezoekers van de begraafplaats daarover ook tevreden.

Om dat zo te houden ook dit jaar weer het vriendelijke verzoek aan allen die het werk van onze commissie willen steunen om een bijdrage over te maken. Dit kan via bankrekening NL13 RABO 0336 1637 97 ten name van de Beheerscommissie Vredenhof van de Protestantse Gemeente Lichtenvoorde. Daarbij graag vermelden 'Bijdrage algemeen onderhoud begraafplaats 2025'.

Met een overschrijving bespaart u de vrijwilligers veel werk doordat zij dan minder kwitanties bij de betrokken personen behoeven aan te bieden.

Mocht u in plaats van een bankoverschrijving toch de voorkeur (blijven) geven aan contante betaling, dan zal een van onze vrijwilligers binnenkort bij de ons bekende adressen langs komen voor het vragen van een bijdrage.

Het is goed om te vermelden dat enkele vrijwilligers, gelet op hun leeftijd, genoodzaakt zijn terug te treden. Bij deze doen wij een oproep voor nieuwe vrijwilligers. Belangstellenden kunnen hiervoor contact opnemen met de penningmeester (zie hieronder).

Namens de Commissie van Beheer Vredenhof,
G.A. Bijker, penningmeester
Telefoon: 06-55 78 48 18
E-mail: gabijker@chello.nl

Taal, op het licht niet geijkt, zal verwoesting zaaien

‘Alles zal zwichten en verwaaien wat op het licht niet is geijkt. Taal zal alleen verwoesting zaaien en van ons doen geen daad beklijft.’

Woorden uit het derde vers van het lied ‘Licht dat ons aanstoot in de morgen’ van Huub Oosterhuis (Liedboek 2013 nr. 601). Een lied uit 1978.

Woorden die steeds meer waarheid worden, dieper doordringen.

Ik heb het gewijzigd in: ‘Taal, op het licht niet geijkt, zal verwoesting zaaien’, als ik n.a.v. het verhaal van de toren van Babel (Genesis 11:1-9) bij Barnard lees:

‘De venijnige grap van dit verhaal ontgaat ons, tenzij we weten dat het Hebreeuwse oor een woordspeling herkent, een soort spotrijm, in de verbinding van ‘Babel’ met verwarring. Het daar gebruikte werkwoord is balal. Het is zo iets als voor ons gebabbelen en gelal, maar eigenlijk betekent het omroeren.

Het is veelbetekend dat juist de taal allereerst wordt ‘omgeroerd’ en dat de vervreemding ontstaat uit de ontzinning van de woorden. Overal waar een imperium zich ‘groot maakt’ begint het met taalontzinning, met een fundamentele leugenachtigheid. Het is met onze reclame en propaganda al niet anders. En de oerleugen is dan die bab-ilu-pretentie: dat het de toegang van een heilstaat zal worden, dat alle geluk van een paradijs hier op ons wachten zal.’

Als ik deze woorden lees, uit het boek: ‘Herinneringen van Essenen’. (Ik heb in dit citaat ‘jullie’, ‘je’ omgezet in ‘mijn’, ‘ik’, het woord ‘moeten’ vervangen door ‘mogen’ en de tekst wat aangepast.)

‘Een uitgesproken zin is een universum, een uitgesproken woord is een wereld met een zon, een uitgezonden klank is een planeet, een levende aarde.

Weet dat ik in werkelijkheid een god ben voor de woorden die ik in mijn mond geboren laten laat worden. Zij scheppen en onderhouden werelden waar ik geen vermoeden van heb, maar die ik niet mag negeren. Het is dus van belang, als men werkt op de weg van de Naamloze (ik zeg: de Eeuwige, de niet uitgesproken Naam van de vier letters JHWH,) dat de woorden niet uit mijn mond vallen, maar er zacht uitstromen. Het is belangrijk dat ze er niet als een stortvloed uitkomen, maar dat ze vredig vloeien, als een verkoe-lende stroom.

Van de nauwkeurigheid van de uitspraak, de warmte die ik erin kan leggen hangt haar werkzaamheid af.

Dat mijn woorden mijzelf mogen zijn; dat hun volmaaktheid van termen en uitspraak niet berekenend zullen zijn, maar zich zullen bevestigen als de uiting van een werktuiglijkheid, gewild door mijn hart.’

Ik kan deze woorden (en dat boek) ‘zweverig’ vinden, maar ik vind deze woorden een opgave voor mij. En in deze tijd van polarisatie, het door woorden en daden opzetten van mensen tegen elkaar, aangejaagd door mensen in de politiek overal ter wereld, van groot belang.

Alfons Liesker

Open Tafel

De volgende open tafel zal worden gehouden op vrijdag 21 november.

 21 november 2025

 11.30 uur

 Johanneshof

Inke Rouwhorst, tel. 0544-37 36 62

Annelies Romijn, tel. 06-53 93 05

Hartelijk dank

Ik ben zeer getroffen door de blijken van medeleven vanuit de Johanneskerk tijdens mijn ziekenhuisopname: een prachtig boeket bloemen, kaarten en appjes.

Hieruit blijkt wel dat dit een ‘warme’ geloofsge-meenschap is waar we ons volledig thuis voelen. Bedankt!

Els Hulshof

Hoop die hoort bij hopeloosheid

Onder deze titel zal Paul van Tongeren op dinsdag 18 november een avond verzorgen. De commissie Ontmoeting & Inspiratie van de parochie HH. Paulus en Ludger hoopt u dan te mogen begroeten in de Onze-Lieve-Vrouw-Tenhemelopnemingkerk te Beltrum. Vanaf 19.15 uur staat koffie en thee klaar en om 19.30 uur beginnen we.

‘Hoop is iets anders dan optimisme. Optimisme is de verwachting dat het wel goed zal komen. Wie zo’n optimistische kijk op de dingen heeft, heeft geen hoop meer nodig. Hoop is een deugd die ook bij pessimistische verwachtingen standhoudt. Dat is paradoxaal, maar kan worden uitgelegd met behulp van een blik op de geschiedenis van de deugdedethiek. Er blijken verschillende soorten deugden te moeten worden onderscheiden; de hoop behoort tot die deugden die allemaal dit paradoxale kenmerk hebben. Dat maakt ze niet gemakkelijk, maar wel uitdagend.’

Paul van Tongeren (1950) was Denker des Vaderlands van april 2021 tot april 2023. Hij studeerde theologie in Utrecht en filosofie in Leuven. Hij was hoogleraar wijsgerige ethiek in Nijmegen, Leiden en Leuven.

Naast zijn academische werk houdt Van Tongeren zich al ruim twintig jaar intensief bezig met publieksfilosofie. Hij publiceerde meer dan tien populaire boeken op basis van zijn grootste interesses: de deugdedethiek van Aristoteles en Nietzsches filosofie van het nihilisme. In 2013 won hij met ‘Leven is een kunst’ de Socratesbeker voor het urgentste en meest oorspronkelijke Nederlandstalige filosofieboek. Hij is sinds 2005 lid van het Filosofisch Elftal van Trouw (bron: <https://paulvantongeren.nl/>).

Peter Müller

Advent en Kerstmis in de religieuze kunst

Onder deze titel organiseert de commissie Ontmoeting & Inspiratie van de parochie HH. Paulus en Ludger op dinsdag 2 december een avond in de Onze-Lieve-Vrouw-Tenhemelopnemingkerk te Beltrum. Vanaf 19.15 uur bent u welkom voor een kop koffie of thee. De avond begint om 19.30 uur.

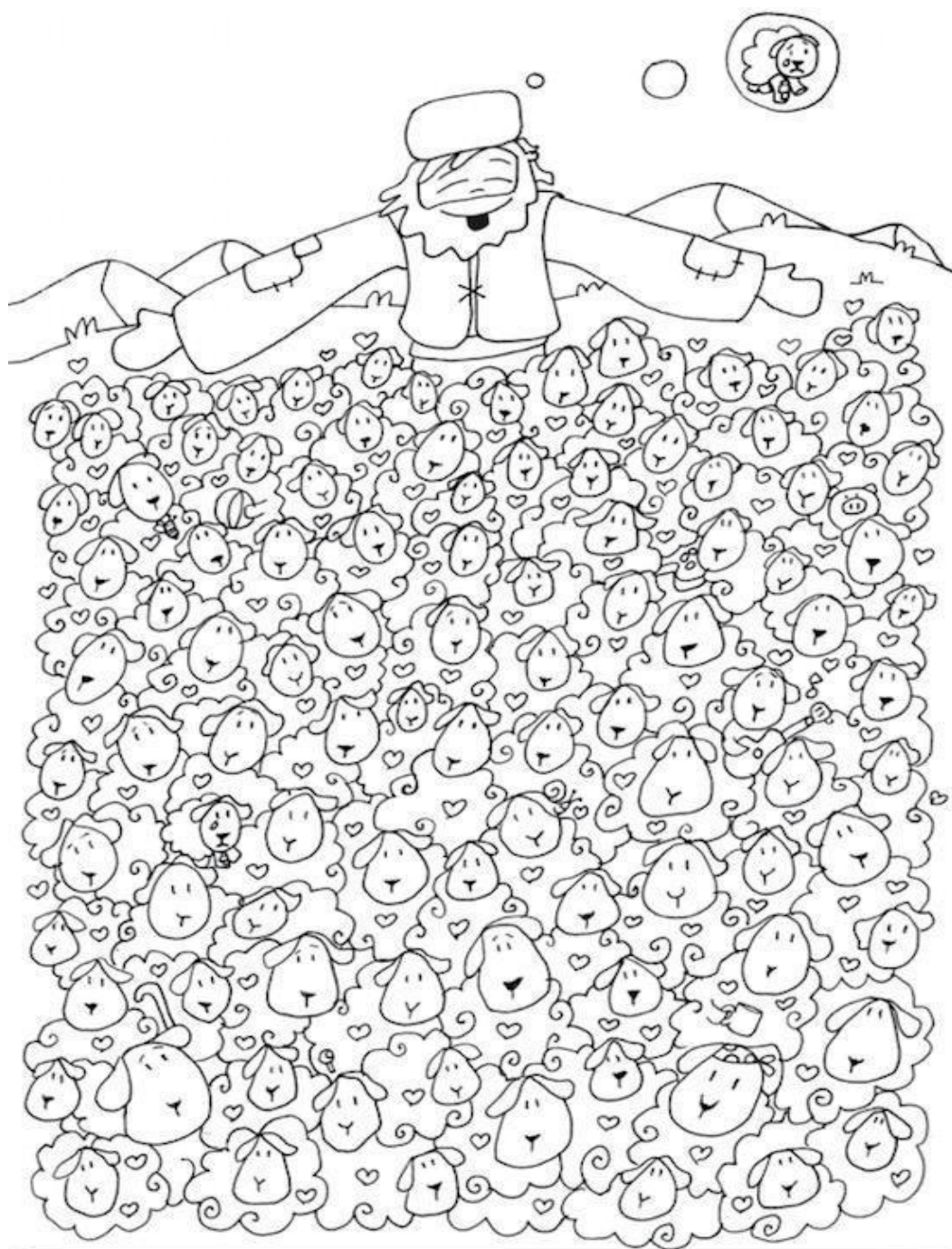
Mgr. drs. Herman Woorts zal schetsen hoe vanaf de 3^e eeuw tot heden Gods menswording in Jezus in beeld is gebracht, zowel in het christelijke Westen als in het Oosten. Hij richt zich vooral op hoe en waarom ons geloof verbeeld is zoals het verbeeld is.

Naast zijn werk als hulpbisschop van het Aartsbisdom Utrecht doceert hij aan priester- en diakenopleidingen het vak ‘Christelijke kunst en iconografie’.

Peter Müller

Kinderpagina

voor kleine – en grote kinderen!

Zoek het varkentje tussen de schapen

Het volgende nummer . . .

voor de maand december 2025 komt uit in de week voor zondag 7 december.
Kopij moet uiterlijk maandag 24 november om 12.00 uur zijn ingeleverd via email naar:

kopij@pkn-lichtenvoorde.nl

Digitaal aangeboden kopij zullen wij zelf in het juiste lettertype en in de juiste afmetingen opmaken.

Internet: www.pkn-lichtenvoorde.nl

Bezorging: de heer D. Aalbers, tel. 06-44 41 82 24

Redactie Op Weg

Ds. H. Hinkamp, tel. 37 14 09

Mevrouw G. Kuijt-Gijsbers, tel. 37 02 98

Mevrouw D. te Paske, tel. 06-10 61 97 58

WIJKINDELING

Wijkouderling/coördinator	telefoonnummer
1. Mevr. G. Boschman	37 35 59
Mevr. I. Hulshof	06-31 76 92 79
2. Dhr. M. Meijer	06-53 41 62 37
3. Mevr. D. Schepers	48 77 23
Mevr. A. Staring	37 96 98
4. Mevr. T. de Jongh	37 33 16
Mevr. A. Staring	37 96 98
Dhr. G. Otten	37 34 93
5. Mevr. J. Rouwhorst	37 36 62
6. Mevr. T. de Bruijn	06-25 07 28 17
7. Vacature	
Mevr. A. Scholten	37 52 14
8. Mevr. B. Roelofswaard	37 95 87
Mevr. E. Tieltjes	37 35 32
Mevr. T. de Jongh	37 33 16
9. Mevr. W. ten Barge	37 31 97
10. Mevr. S. Kraaij	06-83 03 91 62
Mevr. J. Mateman	06-10 51 69 66
Vacature	
11. Mevr. W. ten Barge	37 31 97
12. Mevr. J. Rouwhorst	37 36 62

ADRESSEN:

Ds. J.J. Hinkamp

Dijkstraat 17

7131 DM Lichtenvoorde

tel. 37 14 09

E-mail: hans@hinkamp.info

Scriba: de heer R. te Kronnie

Pastoor Scheepersstraat 17

7134 RB Vragender

tel. 37 67 06

E-mail: info@pkn-lichtenvoorde.nl

Kerkgebouw Johanneskerk en
gemeentecentrum 'Johanneshof'
Rentenierstraat 9
7131 DK Lichtenvoorde
tel. 37 60 56

Beheer en contactpersoon afspraken Johanneshof:
mevrouw T.H. de Bruijn-Timmerman
Esstraat 34, 7131 CT Lichtenvoorde
tel. 06-25 07 28 17 (10-11 en 19-20 uur)
johanneshof@pkn-lichtenvoorde.nl

Administratie Johanneshof:
mevrouw Ph. de Bruin-de Bruijn
Klaasbos 1, 7131 SZ Lichtenvoorde
johanneshofbeheer@gmail.com

Koster kerkgebouw: de heer G.J. Otten
Beatrixplein 7, 7131 XW Lichtenvoorde
Tel. 37 34 93 | koster@pkn-lichtenvoorde.nl

Ledenadministratie:
mevrouw L. Schutten-Markvoort
Hillenstraat 1, 7131 ZN Lichtenvoorde
Tel. 37 64 68
E-mail: ledenadministratie@pkn-lichtenvoorde.nl

Cantor-Organist: de heer H.J. Meerdink
Mr. Meinenweg 30, 7107 AN Winterswijk Kotten
tel. 0543-56 35 72
Organist: de heer B. Tieltjes,
Sperwer 17, 7132 EM Lichtenvoorde
Tel. 0544-84 33 56

Vorming en Toerusting: de heer S. Tamminga
Diepenbroekstraat 13, 7132 AM Lichtenvoorde
Tel. 37 27 52

Administratie Kerkrentmeesters en Administratie
Diaconie: de heer F.J. van Lochem
Penningmeester Kerkrentmeesters:
de heer F.J. van Lochem
Van der Meer de Walcherenstraat 10
7131 EN Lichtenvoorde
Tel. 37 47 23

Penningmeester Beheerscommissie Johanneshof:
de heer C. Langbroek Schatbergstraat 92,
7132 AB Lichtenvoorde Tel 06-54 33 66 93

Kerkbalans en overige fondsen:
e-mail: kerkbalans@pkn-lichtenvoorde.nl

Bankrekeningen Protestantse Gemeente Lichtenvoorde
NL84 RABO 0336 1154 74
(Kerkbalans, Giften, Collectemunten)
NL10 RABO 0386 1167 17 (Exploitatie Johanneshof)
NL15 RABO 0373 7245 86 (Bijdragen Solidariteitskas)
NL37 RABO 0373 7245 78 (Collectenrekening)
NL87 RABO 0373 7245 51 (Kerkblad Op Weg)

Penningmeester Diaconie: Ruud Baars
Oranjelaan 15, 7121 CA Aalten
Tel: 06-29024772E-
mail: diaconie@pkn-lichtenvoorde.nl
Bankrek.: NL46 RABO 0336 1216 87 t.n.v. Diaconie
Protestantse Gemeente Lichtenvoorde

Begraafplaats Vredenhof: de heer J. Niewold
Willy Brandtplein 242, 7007 LH Doetinchem
Tel. 06-38 09 71 50
E-mail: j.niewold@upcmail.nl
Bankrek.: NL13 RABO 0336 1637 97

Kerkdiensten

zondag 2 november

10.00 uur ds. F. van Keulen, Winterswijk
aanvullende collecte: kerk-tv

woensdag 5 november, dankdag

19.30 uur ds. J.J. Hinkamp
aanvullende collecte: cantorij

zondag 9 november

10.00 uur ds. J.J. Hinkamp
AKZ-dienst, Kerkproeverij
aanvullende collecte: onkosten AKZ-diensten

zondag 16 november

10.00 uur mevr. G. Braam-Posthumus, Borculo
aanvullende collecte: eigen project diaconie

zondag 23 november

10.00 uur ds. J.J. Hinkamp
Eeuwigheidszondag
m.m.v. de cantorij
aanvullende collecte: KIA, binnenlands pastoraat

zondag 30 november

10.00 uur ds. J.J. Hinkamp
1^e zondag van advent
aanvullende collecte: energie

zondag 7 december

10.00 uur ds. J.J. Hinkamp
2^e zondag van advent
aanvullende collecte: KIA, zending

Alle diensten zijn te zien op kerkdienstgemist.nl bij PKN Lichtenvoorde.

Wilt u een bijdrage leveren aan de collecte? Dat kan op bankrekeningnummer: NL37 RABO 0373 7245 78, of met de Givt-app. De opbrengst zal in drie gelijke delen verdeeld worden onder de diaconie, de kerk en de aanvullende collecte.

Elke zondag is er oppas voor kinderen van 0 tot 4 jaar.
En kindernevendienst voor kinderen van 4 tot 12 jaar.